

Mai Világ

Független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Cluj, Str. Iuliu Maria 8
Telefon 6-30.

A kormány győzött a jugoszláv választásokon

(Belgrád, szept. 12.) A parlamenti választások tegnap teljes rendben folytak le. Az eddig beérkezett jelentése szerint a koalíciós kormány többséget kapott. Az összes minisztereket újból megválasztották. A választások végleges eredményeit csak ma publikálják.

Elfogták Erdélyi Béla harmadik bűntársát

(Budapest, szept. 12.) Erdélyi harmadik bűntársát, Geleneséri Józsefet ma Riminiben elfogták.

A klagenfurti rendőrségtől ma érkezett meg a várva várt új boncolási jegyzőkönyv, amelyet ma tesznek közzé.

A védő indítványt terjesztett elő, kérve a holttest hazaszállítását és újabb felboncolását.

A „Detroitbüszkesége” Sanghaiba érkezett

(Sanghai, szept. 12.) A Detroit büszkesége hat óra 15 perckor Hongkongból jövet ideérkezett.

Ghyka román Herceg autóbalesete

(Páris, szept. 12.) A Boulogne Sur Meerben rendezett autóversenyen Ghyka román herceget súlyos baleset érte.

A kisantant külügyminisztereinek újabb konferenciája

(Genfből jelentik: A kisantant államok három külügyminisztere újabb tanácskozást tartott. Miután megbeszélték a jelenlegi nemzetközi helyzetet, elhatározták a miniszterek, hogy megteszik a szükséges intézkedéseket abból a célból, hogy megakadályozzanak minden olyan akciót, amely bármilyen alakban is a morális leszerelés, jelenlegi rend és béke ellen irányul. Kimondták még, hogy a jövő év elején Bukarestben tartandó kisantant konferencia pontos idejét később állapítják meg.

Nagy autócsalás ügyében nyomoznak Kolozsváron

A kolozsvári I. ker. rendőrség nagyra nyitott autócsalás ügyében nyomoz, amelybe több közismert személyiség is bele van keverve. Részleteket és neveket még nem közöl a rendőrség.

MAI PÉNZPIAC

Zürichi nyitás (szept. 12.) Berlin 12335, Amsterdam 20780, Newyork 51856, egyenget, London 252125, Páris 2032 és fél, Milánó 2820, Prága 1537, Budapest 9075, Belgrád 913, Bukarest 318, Varsó 58, Bécs 7310.

Lupu miniszter kijelenti, hogy Románia nem fogadhat el sem béke-revizíót, sem erdélyi autonómiát

„Menjen a Népszövetség és vegye vissza a földet parasztjainktól” — A Rothermere-akció és Európa

(Genf, szept. 12.) A Pesti Napló munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott Lupu miniszterrel, aki jelenleg Genfben Romániát képviseli az aktuális Magyarország és Románia közötti problémákról. Lupu miniszter többek között az agrár-kérdéssel kapcsolatosan a következőkben nyilatkozott:

— Igenis vallom, hogy földet kell adni az erdélyi magyar parasztnak is, mivel kielégített erdélyi magyar nép utján közelebb jut egymáshoz a két ország, mely egymagában társtalanul áll. Hittem, hogy ez a koncepció az intellektuelleket is meggyőzi, azonban csalódtam, miután a nacionalizmus mindkét oldalon erősebb volt a gazdasági szükségességnél. Feledjék el a magyarok Erdélyt, Erdély a mienk. Román többségadta jogunkat nem adjuk fel.

A Pesti Napló munkatársának arra a kérdésre, hogy nem inkább szolgálna a megértést a néprajzi határkiigazítás,

Lupu miniszter kijelentette, hogy erre gondolni sem lehet. Nincs Romániában politikus, aki evvel a kérdéssel választók elé merne lépni. Ez hazaárulás lenne. A trianoni szerződés nem érinthető, miután mindennek az az alapja. Autónom Erdély is, önálló parlamenttel és kormányzattal, elképzelhetetlen. A bírtokperben a hágai döntőbírásság elvét sem fogadhatjuk el, miután évekig tartana, amíg döntést lehet kapni. Parasztjainkat nem hagyhatjuk annyi ideig bizonytalanságban. A Népszövetségnek azt fogjuk mondani, menjen oda és próbálja meg parasztjainktól visszavenni a földet.

A Rothermere-akcióval kapcsolatosan Lupu miniszter kijelentette, hogy lord Rothermere az angol tőke képviselője, ki Magyarországon nagy érdekeltségekkel bír és erre vezethető vissza az egész akció, Magyarország jó politikát csinál, azonban Rothermere nem Európa.

Clesen támadták „Debrecent” a magyarországi katolikus nagygyűlésen

A református Presbiteri Világszövetség az európai keresztény egyházak egyesítéséről tárgyalt

(Budapest, szept. 12.) A református Presbiteri Világszövetség parlamentjében tegnap Raffay Sándor evangélikus püspök tartott előadást, amelyben a többek között a következőket mondta:

— A kérdés, mellyel foglalkoztunk, nem egyoldalúan lutheránus vagy kálvinista program, hanem az egész emberiség ügye. Az a helyzet, amelyben ma a protestantizmus Európában él, kétségtelenül egyike a legnehezebb, legfájdalmasabb és legkritikusabb állapotoknak. A politikai átrendeződések pedig hozzájárulnak a jelenlegi válság előidézéséhez. Mi itt Magyarországon háromszáz esztendő alatt vallási többségből vallási kisebbséggé váltunk, a vallási kisebbségek helyzete pedig mindenütt végtelenül nehéz. Azt hiszem, hogy egyházaink széttagoltsága csupán károkat eredményez és szeretném, ha a Kálvin- és Luther-irányzat közösen munkálkodnék az összefogás megvalósításán.

Forgan skót delegátus fejtegette ezután, hogy amit politikai téren a Népszövetség akart elérni, ugyanazok az egyházak törekvései szellemi és erkölcsi tekintetben. Minden fáradságot megérdemel, hogy az európai kontinens protestantizmusának egységét létrehozzák.

Kalocsa — Debrecen ellen

A kalocsai katolikus nagygyűlésen több éles támadás hangzott el a református Presbiteri Világszövetségen felkeltett panaszok miatt. Óriási feltűnést keltettek különösen Wolff Károly és Bangha jezsuita páter szokatlan hangú

beszédei a református egyház politikájával szemben.

Wolff Károly többek között ezeket mondta:

— Mi katolikusok nem támadunk, de a minket ért támadásokat nem tűrhetjük szó nélkül. Lépten-nyomon bántanak bennünket, így most legutóbb is, pedig a támadások soha jobban nem vesztélyeztették Rothermere lord akciójának sikerét, amikor az idegenek nagy nyilvánossága előtt minket, katolikusokat súlyosan megvádoltak.

Bangha Béla fejtegette ezután a katolicizmus és kultura problémáját. Ha Debrecentől vártuk volna a kulturát, akkor talán ma is pogányok lennénk értelmi és erkölcsi kultura nélkül. A vad népet a kultura a katolikusok nevelték, ők döntötték romba a tarpéi sziklát, amely megcsufolta az emberi méltóságot. A katolikus egyház emelte a nőt a tisztelet pierdesztáljára. Magyarországnak kulturája van, de nem Debrecen segítségével, hanem a mi erkölcsi kulturánk révén. A világnak egyetlen egy kulturális jótévedője van és az a katolikus egyház. Állandóan támadnak minket és hangoztatják, hogy a protestánsok elnyomták a szenvednek, hogy ők csak másodrangú polgárok és ezzel szemben azt látjuk, hogy a katolikusok számarányához viszonyítva a protestánsok messze túlhaladón töltönek be állami pozíciókat.

Bangha beszéde kinos feltűnést keltett az egész közvéleményben, és

Vitában Mosoiu tábornokkal

(Bucuresti, szept. 12. Saját tud.) Mosoiu tábornok, aki állítólag a napokban újra belép a kormányba, tegnap délután fogadta a Mai Világ munkatársát.

Munkatársunk mindenekelőtt a kisebbségi törvényről kérdezte a liberális vezérférfiu véleményét.

Mosoiu tábornok kijelentette, hogy erről nem is hallott és véleménye szerint ilyesmire nincs is szükség, mert a békeszerződés kellően rendezte a kisebbségi kérdést.

Milyennek látja a romániai magyarság helyzetét? — kérdezte ezután munkatársunk.

— Véleményem szerint az utóbbi időkben észlelt magyar akciók helyes megmozdulások. Célzok azokra az akciókra, amelyek liberális orientációt követeltek. Mindig az volt a felfogásom, hogy a kisebbségeknek el kell vegyülniök a román pártokban, így hathatósabban dolgozhatnak érdekeikért. Krenner akcióját figyelemmel kísérem és azt önzetlen, felülmelkedett ténynek látom. Természetes a vezetőknek megmozdulása a nép akaratának megnyilvánulása kell hogy legyen. Meggyőződéseim, hogy az erdélyi magyar parasztság a földreform tekintetében velünk együtt érez, mert látta, hogy a román bojárok és a liberális párt odaadták földbirtokaikat a haza oltáira és a földet kiosztottuk a ninesetlenek között, nemzetiségre való tekintet nélkül. Az a küzdelem, amely a magyar földesurak latifundiumaik visszaszerzéséért folytatnak, nemcsak ellenünk, hanem az erdélyi magyar parasztság ellen is folyik, amelytől visszaköveteljük az állam által kisajátított földjeiket olyan családok, mint Bethlen, Bánffy, Jósika és mások. Nekünk egyformán kiméletlenül kellett eljárni az összes földtulajdonosokkal szemben. Magyarországon még gyermekeipőben jár az agrárreform megvalósítása, mi már elkészültünk azzal.

Mosoiu tábornok ezután Biharmegye és Nagyvárad speciális ügyeire tereli a szót és kijelenti, hogy nagy akciót indít a megye és város érdekében. Ennek az akciónak első lépése egy elektrálközpont építése lesz Nagyváradon a Biharmegye lignit felhasználásával, amely 6 megye energiaszükségletét fogja fedezni.

Mi a véleménye a magyar sajtóról? — kérdeztük végül.

— Nagyszerűen megirt organumaik vannak, de politikai információik nem eredetiek. Itt is áll az az előbb kifejtett felfogásom, hogy a román sajtóval közösen működve, többet produkálhának. A román és magyar sajtó között meg lehetne valósítani a szorosabb együttműködést.

Mosoiu tábornoknak indultnia kellett és így mielőtt a magyar sajtó autonómiája elveszett volna, elkészönt, mielőtt még a különben reménytelen vita befejeződhetett volna.

A Taar-panama elfajulásával a bukaresti sajtó a feletteseket vádolja

(Cluj-Kolozsvár, szept. 12. A Mai Világ tudósítójától.) Az utóbbi évek Kolozsváron előfordult panamai nagyrészt az államvasutakkal voltak kapcsolatosak.

Az újabban leleplezett bűnügyei a Dimineata tegnapi számában részletesen foglalkozik. A lap élesen kikel a kolozsvári vasutigazgatóság eljárása ellen, azaz vádolva meg magasállású személyeket, hogy a bűnügyet saját érdekükből takargatni igyekeznek.

— Kinek jutott volna eszébe — írja a lap — hogy a felettesek, — akik ma minden erejükkel azon vannak, hogy a panama fontosságát letompítva megmeneküljenek a börtöntől, — sorozatos sikkasztási és hamisítási manipulációik keresztülvitelénél egy ilyen egyszerű fékezőt vegyenek igénybe? A fékező, Tarr János, ilyen körülmények között valóban csak eszköz volt egyes vezetőállású tisztviselők kezében.

Tarr bűnösségének bizonyításával kapcsolatosan a lap felveti a kérdést, hogy honnan lehetett egy egyszerű fékezőnek ekkora hatalma, amelynek révén valóságos diktátora lehetett egy egész kerületnek. A titokzatos ügy számai miután Nagyváradra is átjutottak, nemsokára Tóvst és Marosvásárhelyt is bevonják az ügykörbe, leleplezve az ottan lefolyt visszaéléseket is. Folytonos próbálkozásokat tesznek az ügy elsíntására.

A továbbiakban rátér arra a speciális esetre, amely a kolozsvári forgalmi igazgatónál fordult elő, ahol tudvalevőleg az osztályvezető igazgató terrorizálni akarta az irodafőnököket, hogy kedvező nyilatkozatokat tegyenek a Tarr János féle ügygel kapcsolatosan és tagadják azt, amiről esetleg tudomásuk van.

— Hosszu igazgató ideája volt, — írja — hogy az ügy aktáit a bukaresti vezérigazgatóságához küldjék az autonómia jogával, tehát az akták a bűnösök kezei közt vannak, akik a kompromittálódott adatokat tartalmazó lapokat csikkasztják, minthogy az a beszerzési osztály panamájával is történt. (Ez a Zegreanu-féle ügy!) De tegyük fel, hogy az iratok érintetlenül mennének fel Bukarestbe. Mi célja van a felküldésnek, akkor, amidőn a vizsgálat be sincs fejezve és ki tudja garantálni, hogy a dossziék valóban eljutnak Bukarestig?

Dragusan vizsgálóbíró az ügygel kapcsolatban kijelentette, hogy a vizsgálat aktáit már többször is kérte a vasutigazgatóságtól, itt azonban megtagadták azok kiadatását különböző címeken. Amennyiben a kérésnek az igazgatóság nem tesz sürgősen eleget, úgy a kolozsvári ügyészség Bukarest útján fogja kikérni az okiratokat, mivel a bűnügy nem a CFR jogügyi osztálya, hanem a büntető hatóságok illetékességi körébe tartozik. A bíróságnak — fejezi be a Dimineata — könyörtelenül teljesítenie kell kötelességét azokkal szemben, akik bűnösök a panamában és a többmillió sikkasztás eltussolásán fáradoznak.

Sokmillió sikkasztást fedeztek fel a csernovici hadosztályparancsnokságnál

(Csernovitz, szept. 12.) Néhány nappal ezelőtt eltűnt a városból Materan főhadnagy, a 8. hadosztály parancsnokság tisztje. Kiderült, hogy a főhadnagy megszökött, mert megtudta, hogy az általa kezelt pénztár rovanosolását rendelték el.

A vizsgálat megállapította, hogy a fő-

hadnagy hamis utalványokkal 4 és fél millió lejt vett fel a pénzügyigazgatóságnál, azt hiszik azonban, hogy sokkal nagyobbra rug az az összeg, amelyet a hűtlen főhadnagy eltulajdonított.

A főhadnaggal egyidejűleg eltűnt a városból Merder hadseregszállító is.

A rendőrség megtalálta a bukaresti titokzatos éjjeli gyilkosság tetteseit

(Bucuresti, szept. 12.) Jelentette a Mai Világ, hogy titokzatos körülmények között a főváros egyik forgalmas utcáján vadászfegyverrel agyonlőtték Doculescu nyomdai művezetőt éjjel 12 órakor, anélkül, hogy a járőrökkel teli utcán bárki is tanúja lett volna a gyilkosságnak.

A nyomozás abból a támpontból indult ki, hogy az áldozatot vadászfegyverrel lőtték agyon. Házkeresést rendelték el a környező házakban és a gyilkosság színhelye mögötti házban találtak egy vadászfegyvert Vasile Josef kultuszminisztériumi aligazgató házában, ahol egy Stelian Jonescu nevű pincér is lakik.

A boncolás megállapította, hogy az aligazgató vadászfegyverrel történt a gyilkosság. Hosszas faggatás után az

aligazgató bevallotta, hogy a gyilkosságot Stelian Jonescu pincér követte el, akit letartóztattak. Mindketten azt vallották, hogy mostanáig nem merték bevallani, hogy a büntényt a pincér követte el. A gyilkos azt állítja, hogy a gyilkosság éjjelén az udvarban zajt hallott, mire kislépett. Az igazgató is látta ezt. Az áldozat, aki részeg volt, jobb kezével el akarta háritani a reáemelt puskát csövét. A pincér rablónak tartotta és lelőtte.

Az aligazgató és a pincér az esőben kint hagyták a vérben fetrengő embert és lefeküdtek aludni.

A vizsgálat tovább tart annak megállapítására, hogy a részeg Doculescu mit keresett az idegen ház udvarán, s mennyiben felel meg a valóságnak az aligazgató és a pincér vallomása.

Megtörtént az erdélyi magyar színházkerületek beosztása

(Cluj-Kolozsvár, szept. 12. Saját tud.) Az erdélyi magyar színházak régtől húzódo ügye ma dűlőre jutott. Eftimiu Victor vezérigazgató a délelőtti folyamán az Erdélyi Szépművés Céh művészszínházának ügyében jutott végleges megállapodásra, délután pedig a többi színházak ügyét intézte el.

A kerületi beosztás

A tanácskozáson eredményéről Eftimiu vezérigazgató a következőkben volt szíves nyilatkozni a Mai Világ számára:

— A vasárnap délutáni megbeszélésen a direktorok megegyeztek a kerületek kérdésében. A megegyezés szerint a színházak a következő városokban fognak játszani:

I. Jönovics Jenő: Kolozsvár, Brassó, Torda, Nagyvárad.

II. Szendrei Mihály: Arad, Temesvár, Déva.

III. Erdélyi Miklós: Nagyvárad, Sziget, Temesvár.

IV. Gáspár Jenő: Beszterce, Zilah, Szilágysomlyó, Dés, Szamosújvár, Nagybánya, Nagykároly, Szalonta, Segesvár, Medgyes, Dicsőszentmárton.

V. Fehér Imre: Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Udvarhely, Fogaras, Szászrégen, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy, Gyergyószentmiklós.

VI. Ferenczy Gyula: Déva, Lugos, Zsembolya, Resica, Ravica, Dicsőszentmárton, Nagyszentmiklós, Gyulafehérvár, Nagyenyed, Vulcan, Lupény és Szászváros.

— A hetedik koncesszió az Erdélyi Szépművés Céh művészszínházé lesz, ki január 15-én megkezdhető színházszépséget Bányffy Miklós gróf irányítása mellett. Ez a kiváló tudású és kitűnő ízléssel rendelkező művészember színházával igazi kulturát fog terjeszteni és ujjazert rendezése miatt is előadásait bizonyára nagy érdeklődéssel fogják kísélni.

Román-magyar kultúracsere

— Megbízuk Kádár Imrét, hogy a magyar színházak számára Bratescu Veineseti „Sorana”, Saulescu Mihail „Săptămână luminată” és Florescu „Sanda” című darabjait magyar nyelvre ültesse át és ezeket a darabokat díjtalanul fogjuk a magyar színházak rendelkezésére bocsátani, — ha szükség van rá, a megfelelő díszletekkel együtt. Ugyanígy díjtalanul fogják a magyar színházak megkapni a szükséges felszereléseket és díszleteket klasszikusok előadásaihoz is.

A továbbiakban kijelentette Eftimiu vezérigazgató, hogy a román nemzeti színház az idén előadja Madách Embertragédiáját, melyet a legújabb pesti rendezés szerint fognak játszani. A budapesti magyar színházak is ígéretet tettek arra, hogy elő fogják adni román írók darabjait.

— Az Opera október 1-én nyílik meg Kolozsváron, de addig is számos szimfonikus koncertet rendeztet Eftimiu vezérigazgató, melyekre nézve kijelentette, hogy örömmel látná, ha magyar közönség is érdeklődne irántuk.

A nagyváradi szezonról

A nagyváradi román operaelőadásokkal kapcsolatban a színházak vezérigazgatója a következőkben nyilatkozott:

— Nagyon meglep a nagyváradi sajtó agresszív hangja szándékaimmal szemben. En a legjobb barátságos intenciókkal jöttem és kulturális téren a román és kisebbségi társulatok együttműködését óhajtom, még ha ott egyesek ellenséges atmoszférát akarnak is teremteni.

— Én nem akarok tehát elvenni semmit a nagyváradi kisebbségi közönségtől, amire szüksége van. Sőt magas színvonalú operaelőadásokat akarok neki adni. Az állam nemcsak Kolozsvárt, hanem a többi nagyvárosok zenei szükségleteivel is törődni tartozik és nem favorizálhatja csak Kolozsvárt.

Eltiltották a szárazföldi gépek oceanrepülését

(Newyork, szept. 12.) Wiapt kapitány előadói jelentése alapján Eberle helyettes légügyi államtitkár ma rendeletileg tiltotta, hogy szárazföldi gépekkel az Ocean átrepülésére induljanak a hadsereg repülői. Az ilyen kísérleteknek — mondja a rendelet — semmiféle tudományos értéke nincsen és csak anyagi és hiusági célokat szolgálnak.

SZÍNHÁZ - MOZI

Az új és régi zsidóság harca

Tudvalevőleg Amerikában nagy szenáriumszárazság van. Egy jó szenárium drágább, mint egy kiló platina. Ezért jelentős esemény minden film, amely érdekli a közönséget. Viszont egyetlen film meg is hozhatja a főszereplő karrierjét. Így történt a Jákob fia című Schildkraut-filmmel is. Ime röviden a szenárium: Egy szerencsétlen orosz zsidó Newyorkba menekül s az ottani zsidónegyedben telepszik le két fiával. Kedvenc fia, Mór, ügyvéd. Sammy viszont, aki kevésbé stréber, de harcias szellem, boxolónak megy. Mór szépen érvényesül és megtagadja családját, míg Sammy harcol egzisztenciájukért. Ebből az érdeklődésközéből kegyetlen és fájdalmas dráma fakad, amely minden felvonásban fokozódik. A modern zsidó harca ez a tradíciókkal és a múlt és a jövő világ válságát szimbolizálja.

A hálás szenárium, amelyet a rendező a nagy Schildkraut társaságában készített el, a szezon nagy sikere Amerikában.

A színházi iroda hírei

Hétfő: Kék szakáll 8-dik felesége. Poór, Táray föllépésével. Révész László szerződött tag bemutatkozásával. C. bérlet.

Kedd: Boross Géza és Kökény Ilona kabarétársulatának előadása. Premierbérlet.

Szerda: Boross Géza és Kökény Ilona kabarétársulatának előadása. A. bérlet.

Csütörtök: Boross Géza és Kökény Ilona kabarétársulatának harmadik estéje. B. bérlet.

Péntek: Boross Géza és Kökény Ilona kabarétársulatának búcsufellépése. C. bérlet.

Szombat: Cirkuszhercegnő. (Kolbay Ildikó, Tompa Béla vendégjátéka. A. bérlet.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Akácfa-
virág.

Vasárnap 6 órakor: Az ismeretlen katoná. (Poór Lili, Táray).

Vasárnap fél 9 órakor: Erdészleány. (Kolbay Ildikó). B. bérlet.

Dobozokat, posta és vasuti ládákat
promt szállít a
„LEMNOS” LÁDAGYÁR
Cluj. Calea Motilor 23. Telefon 645

61.000
darab

szappan

kérül eladásra augusztus 31.-től
szeptember 10-ig a

Rózsa Royal

drogeriában Cluj, Főter 26 sz. alatt

Egy vevő csak

6 darabig vásárolhat. Viszontel

arúsítónak ugyanazok az árak mint

a nagyközségnek.

Figyelje az árakat!

„FOCUS” tűzifavállalat

elsősz-
tályú **búkkhasábot**
szállít kedvező árban

CLUJ.

Str. Gh. Enescu (v' Gyufagyár-u.) 3

Telefon: 4-88.

HIREK

„Boldog feleség”

Völegény: És mondja, boldog a maga kedves mamája?

Menyasszony: Hogyne! A papa borzalmasan fél tőle.

— Mircea dr. ezredest nevezték ki a megyei állategészségügyi hivatal vezetőjének. Az egészségügyi miniszter a megyei állategészségügyi hivatal főnökévé Mircea dr. ezredest nevezte ki. Az állásból távozó Tofan dr. Kolozsvár város állategészségügyi hivatalának vezetését vette át.

— Ferdinánd bolgár király nem megy haza. Ferdinánd bolgár király környezete megcáfolja azt a hírt, hogy a király hazakészül.

Urania

Megható zsidó dráma

Jakob fiai

főszerepben:

Rudolf Schildkraut, Josef Schildkraut és Rosa Rosanova

Monopol Filmcentrale

— A keletgalíciai árvízkatasztrófa. Varsóból jelentik: A keletgalíciai legutóbbi árvízkatasztrófa áldozatainak segélyezésére alakult bizottság a beérkezett hírek alapján közli, hogy Keletgaliciában összesen negyvenhárom kerületben pusztított az árvíz. Egyedül a leMBERGI és a stanislau vajdaságokban tíz város és száznegyvennégy község került víz alá, aminek következtében 52.300 család vagyon és fedél nélkül maradt.

— Ismét Weizmann lett a cionista világszervezet elnöke. Basleből jelentik: Tíz napi ülés után befejezték a cionista világkonferenciát. Elnökké ismét Weizmann választották meg.

— Szabadlábra helyezték a nádas postacsalás két vádlottját. Japure ügyész ma szabadlábra helyezte Weiss Józsefet, a nádas postamesternő férjét és László Samu kolozsvári ügynököt, akit azzal vádolnak, hogy a pénzeket hamis utalványokkal felvette.

Select

Isten veled...

nagyszerű francia vigjáték

Főszerepben:

Alice Tissot és Georg Melchior

Monopol Trascatfilm

— Tengerifüldőre ment a sikkasztott pénzzel. Néhány nappal ezelőtt Brailából eltűnt Paehl Eugenia, az Asigurarea Romaneasca biztosítóintézet hivatalnoknője, ki távozásakor 40.000 lej is elvitt magával a biztosítóintézet pénztárából. A rendőrség Konstancában találta meg, ahova üdülni ment a lopott pénzzel. A sikkasztó hivatalnoknőt letartóztatták.

Ma tárgyalják a New-York-szállóbeli antiszemita botrány perét

(Cluj-Kolozsvár, szept. 12.) A hadbíróóság ma kezdi tárgyalni azoknak az antiszemita diákoknak a bűnperét, akik a múlt év december 18-án a New-York szállóban megtámadták a zsidó nőegylet bálját és ott többeket borosüvegekkel és kövekkel megdobáltak.

A vádirat szerint a diákok azt hitték, hogy Hatvány Lajos báró „kommunista” fog előadást tartani, mert a bárónak

Kolozsvár válaszüzenet című olíke tisztára kommunista tendenciája. Ezért hatoltak be a diákok a bálterembe. Az ügyész botrányokozás és szándékos bántalmazás címén vádat emel Muresan Jon, Racoviteanu Virgil, Filipescu Joan, Soveanu Vasile, Hullar Jonel, Boisan Const., Ghizdavu Josif, Serl Juon diákok ellen.

November elsején megkezdí működését a bukaresti rádióleadóállomás

Nem oszlatták fel az erdélyi rádió-bizottságokat

(Bucuresti, szept. 12. A Mai Világ tudósítójától.) Giurgea főmérnök, a közlekedésügyi minisztérium rádióosztályának vezérigazgatója ma fogadta a Mai Világ tudósítóját, akinek a következőket jelentette ki:

Alaptalan több erdélyi lapnak az a híre, hogy a rádió-bizottságokat feloszlattuk és az engedélyek kiadását megszigorítottuk. Erről szó sincs. 3 regáti bizottságot tényleg feloszlattunk, de azért, mert ezekhez kevesebb kérvény érkezett, mint ahány tagja volt a bizottságnak. Minden egyéb ehhez fűzött kombináció teljesen téves.

Bukarestben november elsején megkezdí működését a rádióleadóállomás és már csak erre való tekintettel is az engedélykéréseket még szélesebb körben fogjuk kedvezően elintézni, bár ez ellen eddig sem érhettek kifogások.

Giurgea nyilatkozatának utolsó része európai jelentőségű is, ugyanis Bukarest volt az egyetlen európai főváros, amelynek eddig még nem volt leadóállomása. A sajtószolgálatot értesülésünk szerint a Rador távirati iroda fogja ellátni és minden esetre bizonyos, hogy közelebb fogunk jutni sajtó tekintetében is Nyugathoz. A leadóállomás építési költségeit a Banca Nationala finanszírozza, miután közalírárs révén csak 300.000 lej jutott.

Százmillióos panama Beszarábiában

(Kisenev, szept. 12.) Anatasescu vezérfelügyelő, a bukaresti erdészeti csatlások vizsgáló biztosa megállapította, hogy a kisenevi erdészeti felügyelő igen sok befolyásos ember közvetítésével az államot több, mint százmillió lejtel károsította meg, valósággal rablógazdálkodást engedélyezett az állami erdőkben s ellopta a levágott erdők árából befolyó összegeket.

Megállapította a vizsgálat, hogy évek óta minden ellenőrzés nélkül esáki szalma

mája volt az állam vagyona. Tömeges letartóztatások várhatók. Az erdészeti inspektort felfüggesztették, mert a város és a szegény lakosság részére szolgáló fát elsikkasztotta.

Megállapították, hogy Maieran főhadnagy büntetésével, Berderrel együtt Budapestre szökött. A rendőrség táviratilag kérte a budapesti rendőrhatságoztól a megszőkött sikkasztók letartóztatását.

Vérbefojtották a litvániai kommunista puccskisérletet

(Memel, szept. 12.) A puccs, melyet a kommunisták tegnap Tauroggenben és Litvánia több más pontján meglepetésszerűen megkísérlettek, összeomlott.

A puccsról a következő részleteket közlik: A mozgalom értelmi szerzője Majus százados volt, akit kémkedés gyanúja miatt a hadseregéből kigolyóztak. Vezérei voltak egy Mikulsk nevű volt szociáldemokrata szjeim-képviselő és egy Serbenta nevű tanár, akik az 1926. decemberi nacionalista puccs után Til-sitbe menekültek.

Tauroggenben a felkelők, közöttük mintegy 300 kommunista a postaépületet és a pályaudvart megszállták. Ezenfelül rohammal elfoglalták a Litván Bank fiókját és 200.000 lit-et, valamint 3000 dollárt raboltak el. A teherautókon kiszállított csapatok helyre tudták állítani a rendet.

Az összeűzőzésnek négy halottja volt, közöttük egy hadnagy. A felkelés vezetői gépkocsikon a közeli erdőkbe menekültek, melyeket most katonaság fogott körül. A rend helyreállt. A német határon tett elzáró intézkedéseket ma hatálytalanították.

— Vasuti zsebmetsző rendőrházban. A íasii állambiztonsági hivatal tegnap letartóztatta Tureu Alexandru volt rendőrszubszkomiszárt. A rendőrségi tiszt vasuti zsebtolvajokkal paktálva, több bűnözést követett el, majd rendőrszti ruhát öltve, igazolta és terrorizálta az utasokat az állomáson. Az állandórt átadták az ügyészségnek.

— Felrobbant a munició. Osloból jelentik, hogy robbanóanyag gyártás közben felrobbant az ottani löpőgyár. A környék összes épületei elpusztultak. A halottak száma több száz.

— Megölték egymást a kukoricásban. Csongrádról jelentik: A város melletti tanyán kukoricatörés közben késsel összeverekedtek Balásffy és Varga bérese. Balásffy nyomban meghalt, Varga halálosan megsebesült.

Urania

Megható zsidó dráma

Jakob fiai

főszerepben:

Rudolf Schildkraut, Josef Schildkraut és Rosa Rosanova

Monopol Filmcentrale

— Alarcos rablók garázdálkodnak Besszarábiában. Tegnap délután alarcos rablók megtámadták és kifosztották a Kisenev mellett fekvő Voleinet községet. A rablók heten voltak, alarcot viseltek, állig felfegyverkezve, úgyhogy a terrorizált község lakosságának nem sikerült megállapítani személyazonosságukat. A környék csendőrségeit koncentrálták és a szomszédos községek lakosainak bevonásával megindult a hajsz az alarcos rablók után.

— Sikkasztó jegyző. A dési ügyészség letartóztatta Corojan Aurel negreni-i jegyzőt, ki Papita adóhivatalnokkal közösen a Nagylajnai jegyzőségen több mint százezerlejjel károsította meg az államot.

— Két román patrul összeütközött a sötétben. Szombat éjjel a Cetatea Alba megyei Tudora község határában két határőrpatrul cirkált a Dnyester partján. Erős, sűrű köd lévén, a patrulok nem ismerték föl egymást és tüzet nyitottak egymás ellen. Taranu tizedest a mellén érte egy golyó és rögtön szörnyethalt. A katonai hatóságok bevezették a vizsgálatot az összeütközés ügyében.

Select

Isten veled...

nagyszerű francia vigjáték

Főszerepben:

Alice Tissot és Georg Melchior

Monopol Trascatfilm

— Ujabb gyanus megbetegedés a kolozsvári gyermekmenhelyen. Hirt adtunk arról az újabb megbetegedésről, mely a gyermekmenhelyen fordult elő és melynek áldozata a kis Soós Ilonka meghalt. A poliomielititis elhunyt Soós Ilonkával egy szobában levő 8 csecsemőt szigorú megfigyelés alá vették az egészségügyi hatóságok. Tegnap délután az egyik megfigyelés alá vett csecsemő gyanus körülmények között megbetegedett. A kórtünetek poliomielitásra engednek következtetni. Ma délelőtt Fodor városi tiszt főorvos megint megvizsgálta a megbetegedett csecsemőt, kinek a láza tegnap óta engedett. A csecsemő szigorúan elkülönítve további megfigyelés alatt marad, míg megválik, hogy poliomielititis vagy más gyermekbetegségnek az áldozata.

— Husz bandita merénylete egy újságíró ellen. Varsóból jelentik: Tegnap Dolonga Moskovis szerkesztőt, a Riecz Pospolita című lap munkatársát 20 bandita abban a pillanatban támadta meg, amikor lakásába akart menni. Az újságíró megkötözték, automobilba tették és egy erdőbe vitték, amely Varsótól 20 kilométernyire fekszik. Az ismeretlen férfiak az újságíró irgalmatlanul elverték, miközben az kiabálták: — Így nem szabad a marsallról írni! — Ma téged verünk el kegyetlenül, holnap egy másik újságíró kerül sorra! A banditák ezután visszatértek a városba. Az újságíró az erdőből a legközelebbi országútra vonszolta magát, ahonnan egy parasztkoosi vitte be Varsóba.

A légujabb őszi és téli női

kabátok és ruhák megérkeztek

„VENUS” áruházba Cluj, Strada Memorandului 5.

Esőköppen

Lei 850-től Trench-Coats

Raglan lei 3500

M. NEUMANN

férfi és fiuruhaáruház Cluj, Főter

Fogadjunk...

— Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy még mindig a nyári divat uralkodik, noha már bementünk az őszebe.

— ? ?

— Na igen, Pancser ur. Még mindig a panama divatos és a mély zsebeket is igen kedvelik.

— No de a felettesek erős vizsgálatot vezetnek a panamisták ellen.

— Igen. Egyik külföldi banknál nemrégiben szintén sok milliós sikasztásnak jöttek nyomára és a bank vezérigazgatója szigorú vizsgálatot indított. Mikor a vizsgálatnak vége volt, a bankvezér a fejéhez kapott és dühösen felkiáltott: Csak tudnám, hogy ki volt az a gazember, aki a másik három milliót ellopta.

— Na de azért határozottan mégis megígérték, hogy a konszolidációt feltámasztják és nem tudom, mit fognak hozzá szólni a panamisták.

— En tudom, Pancser ur!

— ? ?

— A zsidók egyszer egy kis községben új temetőt szereztek és a temető kapujára a következő feliratot szerették volna alkalmazni: FELTÁMADUNK! A járás antiszemita főszolgabírója a felirat alkalmazását végzésileg tiltotta be, amely egyetlen mondatból állt.

— Mi volt az a mondat?

— „Még csak az kéne!”

— Azt tetszik gondolni, hogy ebben az esetben is...

— Ebben maradunk, Pancser ur!

Krakó egyik erődjét föl akarta robbantani a megőrült raktárnok

(Krakó, szept. 12.) Az elmúlt éjszakát az egész város a legnagyobb izgalomban töltötte, mert a Grembaloff erőd raktárnoka megőrült és úgy akart öngyilkosságot elkövetni, hogy az erődöt felrobbantja. Ezt a szándékát esütörtökön délután levélben jelentette be a katonai hatóságoknak és indokolásul azt adta elő, hogy betegsége és elmérgesedett családi körülményei miatt akar megválni az élettől.

A levél vétele után a krakói városparancsnokság magasrangú tisztjei azonnal az erődhöz siettek, amelynek ajtaját zárva találták. A raktárnok az egyik elsőemeleti ablakban ült, kezében égő fáklyát tartott és azt a löporraktárba akarta ledobni. Egy ezredes tárgyalásba bocsátkozott az őrállal.

A tárgyalások este nyolc óráig tartottak és a raktárnok végül letett borzalmas szándékáról, amikor megígérték neki, hogy a köztársaság elnöke és Pilsudszky tábornagy személyesen jönnek el Krakóba, hogy kivánságait teljesítsék. A raktárnok ekkor átadta a tisztnek az erőd kulcsait.

Amikor a kapukat kinyitották, a megőrült raktárnokot azonnal lefoglák és tébolydába szállították.

Megérkeztek az őszi és téli ujdonságok
Katz és Fiához

Cluj, Piata Unirei 10.

SPORTVILÁG

A TAC nyerte meg a Károly-kupát

(Arad.) A Károly-kupa atlétikai verseny az év első sikerült versenye, amelyen az ország legszámottevőbb atlétái vettek részt a zsilvölgyiek kivételével. Szép küzdelmek és figyelemreméltó eredmények jellemzik a versenyt, amelynek klasszikus díját a temesvári AC nyerte 8 győzelemmel a Coltea 4, az AAC, brassói Olympia és bukaresti Stadion Român 3-3 győzelme ellenében.

Részletes eredmények:

5000 m. síkfutás: 1. Petrescu St. R. 17 p. 06 mp. Magasugrás: 1. Stefan Coltea 171 cm. Távolugrás helyből: Péter TAC 285 cm. Gerelyvetés: 1. Rottmann Olympia 48.65 m. 100 m. síkfutás: 1. Péter TAC 10.8 mp. (Rekord beállítás). Rudugrás: 1. Titz Olympia 326 cm. Hármassugrás: 1. Fischer TAC 12.60 m. Olimpiai staféta: 1. AAC 4 p. 00.4 mp. 2. Kinizsi, 3. Olympia. 400 m. síkfutás: 1. Kardos 55 mp. Magasugrás helyből: 1. Péter 133 cm. Kalapácsvetés: 1. Bodea Coltea 41.46 m. 1500 m. síkfutás: 1. Petrescu St. R. 4 p. 34.8 mp. 400 m. gátfutás: 1. Virgil St. R. 62.6 mp. Súlydobás: 1. Fritz Coltea 13.24 m. 110 m. gátfutás: 1. Albricht Olympia 16.6 mp. 200 m. síkfutás: 1. Péter 23.2 mp. Diszkoszvetés: 1. Pop Zorilla Coltea 36.37 m. Távolugrás: 1. Fischer 660 cm. 10.000 m. síkfutás: 1. Scheirich TAC 37 p.

Pontversenyben: 1. TAC 46 pont, 2. Olympia 38, 3. Coltea 34, 4. AAC 22, 5. Kinizsi 20 és 6. St. R. 19 ponttal.

Labdarugó eredmények:

Kolozsvár: Haggibbor—KAC 3:0 (2:0). A két csapat szokásos derbyje ezuttal a jobb kondícióban felálló, lelkesebb és jobban diszponáltabb Haggibbor megérdemelt győzelmével végződött. A KAC-ból Krieshoffer I., Szatmári, Hajdu és Lakatos, a Haggibborból Fáhn és Ordentlich helyét tartalékok foglalták el. Az első félidőben a H. állandóan támad és szép csatárjáték után Szilágyi a 17. percben megszerzi a vezetést, majd a 32. percben Rosenfeld Gyuri igen szép gólt lő. A második félidő 1. percében Gyuri ismét szép gólt szerez. Ezután a félidőben Schultz-al megerősödött KAC is frontba kerül, változatos játéka alakul ki, további eredmény nélkül. A KAC az első félidőben 10 emberrel játszott. Biró Seliceanu.

KAC komb.—Haggibbor komb. 2:1. Csak egy félidőt játszottak a csapatok. Góllövők: Noé, illetve Heim.

CFR—RMS 5:1 (4:0). A vasutas-csapat kitűnő formában készül a bajnokságra. Sandru, Radu, Udvari a góllövők. Juhász a RMS vigasztalója.

Nagyvárad: Törekvés—AMTE 3:3 (0:2). A fennállása 15 éves jubileumát ünneplő Törekvés zászlóavatási ünnepsége után, atlétikai versenyt rendezett, majd aradi testvéregyletével mérkőzött.

Nagyszalonta: NAC—NSC 4:1 (1:0).

Brassó: BMTE—Brasovia 3:0 (2:0). A bajnokság nyitánya nagy meglepetéssel kezdődött. A tartalékos Brasovia ellen a BMTE erős játékkal érte el góljait Kése (2) és Jakóczy révén. Biró Nyul.

A brassó hármasklubközi tenniszversenyben a Brasovia 13:3 arányban vezet a Coltea és Olympia előtt.

Marosvásárhely: Olympia (Brassó)—

MSE 4:3 (3:3). Meglepetés. Biró Fejér.

Aranyosgyéres: Sodrouyipar—SC Mures 3:0 (2:0). Biró Dordea. Ujfalvi és Wencel a saját pályáján mindig veszélyes gyéresi csapat gólszerzői.

Temesvár: Kinizsi—Rapid 7:0 (1:0). A 4 tartalékkal játszó Kinizsi különösen a második félidőben produkált szép játékokat. Biró Danicu. (Bajnoki).

Zsombolya: ZsSE—UDR 1:0 (0:0). Osztályozó mérkőzés. Biró Keller.

Bukarest: Olympia—Makabi 4:0 (1:0). Osztályozó. Az Olympia megmarad az I. osztályban. Góllövők: Susaseanu és Silbermann. Biró Hamzescu. Szép játék.

Bukarest—Csernovic válogatott 5:2 (1:1). Biró Sadoveanu. Az első félidő elején Csernovic szép csatárjátékkal dolgozik és fölényben is van. Az 5. percben Fasnacht megszerzi a vezetést is, miután előzőleg Bacinski bukaresti kapus megsérült és helyét Klein foglalta el. A 34. percben Tronio szabadrúgásból egyenlít. Szünet után Csernovicnek még sikerül a kolozsvári Raduch révén a vezetést újból megszerezni, Cristescu azonban hamarosan egalizál, majd Rebe, Maior és újból Cristescu lövik a további gólokat. Bukarest a második félidőben mutatott szép játékaival megérdemelte a győzelmet.

Külföldi eredmények:

Budapest, Hungária—Ujpest 1:0 (0:0). A nap legnagyobb érdeklődéssel várt meccsét heves küzdelem után nyerte a Hungária Hirzer—Jenny góljával, a II. félidő 25. percében.

Nemzeti—Bocskay 4:2 (2:1). Rémay III. (5 p.), Bihámi (31 p.), Martos Bocskay (35 p.), Rémay III. 5. és 39 p. Ferencváros—Bástya 5:0 (3:0). Könnyű győzelem. Takács (2), Szedlacek (2) és Turay a góllövők.

Kispest—Vasas 3:2 (1:1). III. ker.—Attila 4:1 (2:1).

Pozsony. Pozsony—Budapest amateur válogatott 4:2 (3:0).

Prága. Szepes Béla MAC 63.12 m. gerelydobásával megjavította a cseh rekordot.

Szombathely. Sabaria—Budai 33-as 3:0 (2:0).

Bécs. Nemzetközi atlétikai verseny. 100 yard. 1. Theard francia 9.8 mp. 2. Hajdu. 5000 m. 1. Beddary francia 15 p. 27 mp. 400 m. 1. Gailser Ausztria 50.8 mp. Magasugrás. 1. Lewden 180 cm. 110 m. gátfutás. 1. Weilheim osztrák 15.2 mp. osztrák rekord. Staféta (100, 200, 300, 400) 1. Franciaország 1 p. 67 mp. 2. Magyarország. Féry 49.2 mp. alatt futva a 400 m.-t revansot vett Barsin.

Sikerrel végezött a kolozsvári boxverseny

Több kolozsvári sportember rendezésében szombaton és vasárnap sikerült boxmérkőzés zajlott le a református kollégium udvarán. A verseny eredményei a következők: Szombati mérkőzések: Légsúly: 1. László (KKA SE). Pehelysúly: 1. Darvassy (KKA SE). Könyvsúly: Székely (egy. kiv.), Geréb (egy. kiv.), Welter suly, Kocsis, Schnabel (KKASE). Kis nehézsúly: Jakobuti (Románia), Bonya (Brassó). A mérkőzést feladta. Iskolamérkőzés: Fülöp—Gyémánt között. Vasárnapi döntőmérkőzések: Légsúly: 1. Rákosi (KK ASE). Könyvsúly: 1. Schwartz (KK ASE). Welter-súly: 1. Gyémánt (KKA SE). Kisnehézsúly: 1. Jakobuti (Románia). Iskolabemutató: Darvassy—Rácz (KKASE). A mérkőzéseket Salvan Virgil, az antverpeni kisanatantolimpiász bajnoka vezette.

Nincs újabb járványeset Kolozsváron

Uj körrendeletet adtak ki a védőintézkedésekről

(Cluj-Kolozsvár, szept. 12. A Mai Világ tudósítójától.) Kolozsváron egyelőre megnyugtató a járványstatisztika. A legutóbbi megbetegedés óta, amelynek színhelye tudvalevőleg a gyermekmenhely volt, újabb megbetegedés nem történt. Abban a szobában, ahol a kilencéves Soós Mária megkapta a ragályos gyermekparalízist, kivéve még tizenkét gyermek tartózkodott, akiket azóta állandó orvosi megfigyelés alatt tartanak. A gyerekek között azonban mindegyik nem történt újabb megbetegedés és még csak jelei sem mutatkoznak a fellépő járválynak.

A tegnap Kolozsvárra megérkezett az egészségügyi minisztérium körintézkedése, amely hathatós óvintézkedéseket ír elő a gyermekparalízissal szemben. A körrendelet feltünteti mindazokat az orvosi eljárásokat és gyógyszereket, amelyek különböző esetekben biztos sikerrel használhatók.

A vidékről befutó jelentések a járvány enyhüléséről számolnak be. Legújabbban a Fogaras melletti Tuta községben fordult elő egy gyermekparalízis eset. A beteget a fogarasi kórházban kezelik, a községet pedig óvintézkedésekkel látták el. Szolnokdobokamegyében újabban megint két megbetegedés történt, míg a járvány előbbi áldozatainak állapota némileg javult.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy zeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. — A lástkeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha postabélyeg mellékelve van.

Eladó sürgősen egy rövid bécs zongora. Str. Horea (Csaba-u.) 41.

Perfekt román magyar gépiró, levelező est órákra ügyvédi állást keres. „Híresítő” jelige a kiadóra.

Ügyes szorgalmas kertész falun gazdasághoz újonnan létesítendő keresek kertészethez haszonrészesedés mellett felvétetik. Cím a kiadóban.

Két zöld ürleány teljes ellátást kaphat csak árt. Cím a kiadóban.

Tanulót villany- és rádiószerelő szakmában alkalmaz „Constructio” mérnöki iroda P. Unirii 6.

Menyasszonyok, vőlegények szerencsések lesztek, ha ékszer és jegygyűrűt Markovitsól vesztek. Cluj, Fő-tér 6.

Megjötték! Legújabb divatu női télikabát modellek, az olcsóságról közismert Park áruházba, Cluj Malom-u. 6. ahol a legelőnyösebb feltételek mellett vásárolhat, ugyanott férfi-, női- és gyermekruha nagy választékban.

Építések és építetők figyelmébe. A legolcsóbb vasrácsokat és épületlakatos munkákat Kendoff István lakatosmester készíti. Str. Noua (Uji-utca) 20.

Gyermekek sportkosztaik, autók, hajtányok, triciklik és gyermekjátékok szép és erős kivitelben Kendoff István gyermekkocsi üzemében nagyban és kicsinyben a legolcsóbb árban kaphatók. Strada Noua (Uji-utca) 20.

Christofle & Co Páris

világhírű evőeszközyár gyönyörű kivitelben készült legfinomabb minőségű

evőkészletek

első szállítmánya megérkezett és vételkényszer nélkül megtekinthetők egyedüli árusítás:

Henry S. Braunfeld

Király-udvari ékszerész, Cluj, Piata Unirii (Főter) 15. Telefon 6-43.